

V uvodnem delu knjige avtor na kratko predstavi znanstveno disciplino – geografijo podeželja. Poda namen leksikona, terminologijo, zasnovno opisa gesel, pomen gnezd, etimologijo, jezikovno obdelavo in seznam gesel. Med vsebinskimi izhodišči za pripravo leksikona razloži pojmovanje podeželja, prostorskega in ruralnega planiranja, našteje upoštevane vede (25) in njihove discipline, pojasi načela in merila zajemanja gesel ter predstavi glavne zajete vsebinske sklope (58).

3650 gesel je predstavljenih na 276 straneh. Geslo je opisano ob upoštevanju naslednjih ključnih vsebin: opredelitev temeljne vsebine pojma, prikaz njegove prostorske, socialne in gospodarske vloge, opredelitev morebitnih pojavnih oblik oziroma notranja členitev, oris glavnih značilnosti pojava z navedbo glavne problematike, prikaz razprostranjenosti pojava po svetu in pri nas, etimološka razlaga s pojasnili pomenskega izvora izraza, navedba morebitnih sopomenk in razvrstitev pojma v določeno znanstveno disciplino oziroma več ustreznih ved.

Na koncu je podan abecedni seznam gesel z oznako vodilnih gesel, okoli katerih so nastala t. i. gnezda (npr. antropogen in a. terasa, a. vegetacija, a. zgornja gozdna meja, a. prsti, itd.). Ob geslih so navedene še zaporedne številke uporabljene literature. Sledi seznam upoštevane literature, skupaj 209 citatov.

Na 338 straneh, kolikor jih obsega leksikon, so nedvomno prikazani rezultati zahtevnega in natančnega dela. Iz njega veje avtorjeva skrb za jezik, kot

tudi želja za boljše sporazumevanje med predstavniki različnih strok pri proučevanju podeželja. Leksikon je koristen in uporaben za geografe, pa tudi za širšo javnost, zlasti tisto, ki je povezana s problematiko podeželja. Obsežnost predstavljene tematike nam kaže na to, da je podeželje vsebinsko izjemno raznoliko in prostorsko zelo razprostranjeno. Ob listanju in prebiranju Leksikona geografije podeželja se boste o tem prepričali tudi sami.

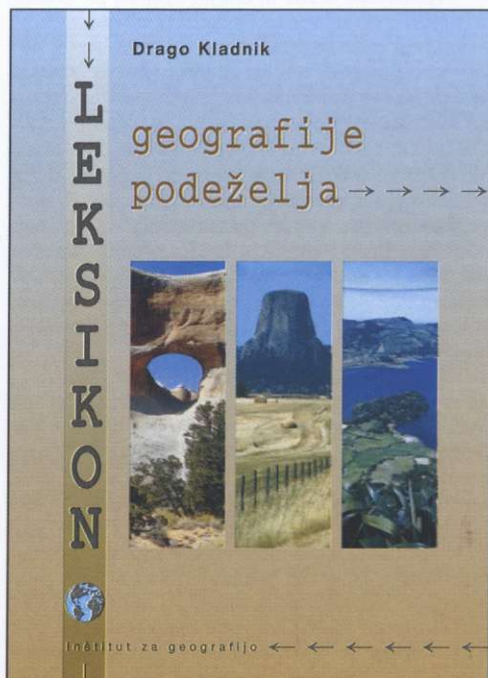
VELIKI ATLAS SVETOVNE ZGODOVINE Drago Kladnik

Konec prejšnjega leta je pri založbi DZS izšel Veliki atlas svetovne zgodovine, knjiga formata 37 x 27 cm, ki izpopolnjuje dozdajšnje razmeroma bogato zbirko atlasov in leksikonov (Veliki atlas sveta, Krajevni leksikon Slovenije, Geografski atlas Slovenije) te založbe. Zgodovinski atlas je nastal kot plod skoraj desetletje trajajočega sodelovanja z italijanskim založnikom Istituto Geografico de Agostini iz Novare. Zanimivo in obenem pohvalno je dejstvo, da je slovenska verzija zgodovinskega atlasa izšla le eno leto po izdaji izvirnika.

Slovensko verzijo je uredil mag. Aleš Pogačnik, eno od strokovno najbolj zahtevnih del, prevod zemljevidov, pa je ob pomoči Ane Starešinič opravil Zmago Drole. Ob tem je potrebno omeniti, da je antično imenoslovje, še zlasti grška imena, prvič dosledno zapisano po pravopisnih pravilih, kar odpravlja dozdajšnje, deloma tudi s samovoljo povzročeno zmedo.

Knjiga z 268 stranmi je razdeljena na pet velikih obdobjih svetovne zgodovine (Prazgodovina in stari vek, Srednji vek, Novi vek, Spremembe v sodobnem svetu in 20. stoletje), ki zajemajo vse ključne dogodke od prvih civilizacij do današnjih dni. Vsebina je predstavljena v devetdesetih poglavjih (primeri značilnih naslovov so Stare civilizacije v Mezopotamiji, Helenistična kraljestva, Barbarski vdori in države, Anglija od Normanov do Tudorjev, Trgovski imperij Beneške republike, Reformacija in protireformacija, Ljudstva in kulture v Afriki, Začetki industrijske revolucije, Osamosvojitve Latinske Amerike, Finančni zlom na Wall Streetu leta 1929, Železna zavesa v Evropi, Novi gospodarski scenariji), opremljenih s številnimi zemljevidi in fotografijami ter z izčrpnimi besedili. Z informacijami bogati in vsebinsko jedrnatimi zemljevidi so zasnovani kot celosten pregled ali kot podrobnejša razčlenitev določene teme. So razločnih barv in zato nazorni, kar je nasploh ena od največjih odlik kartografov iz Novare. Druga odlika italijanskega založnika je razgibano, nekonvencionalno oblikovanje, tako da uporabnika privablja k prelistavanju že videz sam.

Atlas je zaradi doslednega opiranja na izvirnik razumljivo precej italijanocentrično obarvan, pri



čemer se zdi, da se prav nobena priredba tujega zgodovinskega dela temu ne more izogniti. Zato je dragocen sicer kratek, a pregleden dodatek o zgodovinskih dogajanjih na območju današnje Slovenije. Zemljevidi v njem so nastali na podlagi gradiva, pripravljene za drugo izdajo Šolskega zgodovinskega atlasa, ena karta pa je prevzeta iz Geografskega atlasa Slovenije.

V zaključnem delu knjige se zvrstijo imensko kazalo krajev, osebnosti, ljudstev in bitk ter pregledni časovni trakovi, urejeni glede na glavna zgodovinska obdobja posameznih območij. Z njimi je mogoče primerjati in povezovati sočasne dogodke v različnih delih sveta.

DRŽAVE SVETA 2000 Tatjana Resnik Planinc

Založba Mladinska knjiga je novembra 1999 izdala obsežno delo *Države sveta 2000* avtorjev Karla Natka in Marjete Natek. Na 704 straneh prinaša knjiga podobo današnjega sveta z vsemi svetlimi in temnimi platmi ter na videz nerešljivimi problemi. Pregledno in jedrnato so po celinah predstavljene glavne naravne, kulturne, zgodovinske, gospodarske in druge značilnosti vseh 193 neodvisnih držav, 75 odvisnih

in zunanjih ozemelj ter Antarktike. Temu sledi predstavitev 68 pomembnejših mednarodnih organizacij, literatura in viri ter naslovi na internetu tako za posamezne države kot za mednarodne organizacije.

Po mnenju avtorjev poznavanje sveta že dolgo ni več domena geografije, ampak je postalo nujna vsakdanjega življenja, »prepotrebno orodje za oblikovanje našega odnosa do sodobnega sveta«. Njun namen je bil postaviti dovolj trden in enovit okvir, v katerega bo lahko vsak uporabnik sam naprej vgrajeval in razvrščal nove informacije. Uporabniku sta želela hkrati predstaviti glavne značilnosti države ali ozemlja, obenem pa mu z navajanjem dejstev omogočiti iskanje nadaljnjih informacij, bodisi v strokovni literaturi ali na internetu.

Z medsebojno primerljivimi in nekoliko obsežnejšimi prikazi vseh držav in drugih ozemelj sta skušala avtorja preseči shematične in pogosto netočne predstave o bolj oddaljenih državah. Slovenija je predstavljena nekoliko podrobneje na devetih straneh, pa tudi njenim štirim sosedam je namenjeno nekoliko več prostora – pet do osem strani. Podobno obsežni so tudi prikazi največjih držav, medtem ko je nekaj najmanjših predstavljenih na eni sami strani, kar je posledica enovitosti prikaza in vnaprej določenega obsega knjige. Vsaki državi in ozemlju sta dodala še kratke opise njihovih najlepših naravnih in kulturnih znamenitosti, pri čemer se zavedeta omejenosti in subjektivnosti izbora.

Predstavitev držav in drugih ozemelj po celinah je narejena po klasičnem geografskem vrstnem redu: najprej vse tri celine Starega sveta (Evropa, Azija, Afrika), nato preostale štiri celine (obe Ameriki, Avstralija z Oceanijo ter Antarktika). Države so razvrščene po uveljavljenih slovenskih imenih in ne po uradnih. Odvisna in zunanja ozemlja so razvrščena po matičnih državah. Določenim težavam pri uvrščanju držav ali ozemelj sta se avtorja izognila tako, da so opisi pri tistih celinah, kjer jih bo uporabnik najverjetneje iskal (npr. Rusijo v Evropi in Turčijo v Aziji). Nekoliko več težav sta imela pri otokih in otočjih sredi oceanov. Tako so npr. Azori obravnavani pri Evropi, Madeira in Kanarski otoki pri Afriki, Bermudi pa pri Severni in Srednji Ameriki.

Vse države so predstavljene po enotni shemi, tako da je knjiga zelo pregledna. Vsak opis države se začne z naslednjimi osnovnimi podatki: uradno ime, državna ureditev, površina, število prebivalcev, gostota, glavno mesto, uradni jezik, denarna enota, bruto domači proizvod, povprečna letna rast BDP ter kodi po standardu ISO 3166 (navedeni sta tričrkovna in dvočrkovna koda Mednarodne organizacije za standardizacijo, ki se vse pogostejše uporabljata v mednarodnem komuniciranju). Vsaka država je prikazana na preglednem zemljevidu, ki je namenjen le najosnovnejši orientaciji. Ker je velikost zemljevida vedno enaka, se zelo spreminja merilo – večja je država,

